

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Economics (Optional) Paper-XI

ECOO11: History of Economic Thoughts- I

Day and Date: Monday, 19/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 David Ricardo has firstly propounded..... theory.
A) Interest B) Profit C) Wedge D) Rent
- 2 Malthus has written important note on -----
A) Rent B) Accumulation of capital C) Technical progress D) Decrease in population
- 3 According to malthus depression create because of -----
A) Surplus production B) Low production foodgrains C) Centralization of wealth D) Consumption of labour
- 4 According to Adam Smith value theory of production cost was working in..... stage of economy.
A) Backward B) Primary C) Developed D) Undeveloped
- 5 ----- is the author of the book " Principles of Political Economy" published in 1817.
A) Adam Smith B) David Ricardo C) Karl Marx D) Thomas Malthus
- 6 ..... was propounded the theory of surplus value.
A) Adam Smith B) David Ricardo C) Thomas Malthus D) Karl Marx
- 7 According to List economic policies and theories have to be.....
A) Absolute to conditions B) Relative to conditions C) Transparent D) None of these
- 8 ----- have to give first priority at the time of nations economic policy making.
A) Individuals interest B) National interest C) Social interest D) All of these
- 9 ----- was stated that world's all countries are different level of economic development.
A) Classical school B) Friedrich List C) Mercantilism D) Physiocracy
- 10 ----- was the first stage of Friedrich Lists stages of economic development.
A) Framing stage B) Hunter or savagery stage C) Cowherd and Animal husbandry stage D) Industrial stage

- 11 Karl Marx said that ..... economy will destroyed due to their internal controversy.
A) Capitalist B) Socialist C) Communist D) Mixed
- 12 ..... was said that whole history of human being is full of battle among the class.
A) Adam Smith B) Karl Marx C) David Ricardo D) Fredric list
- 13 According to Marx "exploitation of labour was happen because of specific production interest of social structure of .....
- A) Socialism B) Capitalism C) Communism D) All the above
- 14 According to Karl Marx exploitation of labour in capitalism was not just because of.....
A) Surplus value B) Labour value C) Exchange value D) Utility value
- 15 According to Marx in capitalistic economy .....creates due to the absence of equilibrium and because of it capitalism was destroyed.
A) Cycle of prosperity B) Cycle of depreciation C) Cycle of prosperity and depreciation D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Adam Smith's Canons of Taxation
- 2 Theory of Gluts
- 3 Criticism of Frederick List on Classical School
- 4 Karl Marx's Theory of Surplus Value

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the difference between Natural Price and Market Price.
- 2 Describe the Nature of Agricultural Stage of Economic Growth.
- 3 Describe Karl Marx's concept of Accumulation of Capital.
- 4 Describe Karl Marx's concept of Industrial Reserve Army.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the important features of Protection Policy explained by Frederic List.
- 2 Describe the Population Theory of Thomas Malthus.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 डेव्हिड रिकार्डो यांनी प्रथम..... सिद्धांत मांडला.
अ) व्याज ब) नफा क) वेतन ड) खंड

- 2 माल्थस यांनी ----- या विषयावर महत्त्वपूर्ण लिखाण केले.
अ) खंड ब) भांडवलसंचय क) तंत्र विकास ड) लोकसंख्या घट
- 3 माल्थस यांच्या मते ----- मुळे मंदी निर्माण होते.
अ) अतिरिक्त उत्पादन ब) न्युन धान्य उत्पादन क) संपत्तीचे केंद्रीकरण ड) श्रमिकांचा उपभोग
- 4 अँडम स्मिथच्या मते, अर्थव्यवस्थेच्या..... अवस्थेमध्ये मूल्याचा उत्पादन खर्च सिद्धांत खरा ठरतो.
अ) मागास ब) प्राथमिक क) प्रगत ड) अप्रगत
- 5 "द प्रिन्सिपल्स ऑफ पॉलीटीकल इकॉनॉमी " या १८१७ मध्ये प्रकाशित झालेल्या ग्रंथाचा लेखक.....होय.
अ) अँडम स्मिथ ब) डेव्हिड रिकार्डो क) कार्ल मार्क्स ड)थॉमस माल्थस
- 6 अतिरिक्त उत्पादनाचा सिद्धांत ..... यांनी मांडला.
अ) अँडम स्मिथ ब) डेव्हिड रिकार्डो क) थॉमस माल्थस ड) कार्ल मार्क्स
- 7 लिस्टच्या मतानुसार आर्थिक सिद्धांत व नियम.....असावेत.
अ) परस्थिती निरपेक्ष ब) परिस्थितीसापेक्ष क) पारदर्शक ड) वरीलपैकी नाही
- 8 लिस्टच्या मते, देशाच्या आर्थिक धोरण निश्चिती वेळी ..... ला प्राधान्य द्यावयास हवे.
अ) व्यक्तीहीतास ब) राष्ट्रहीतास क) समाजहितास ड) वरील सर्व
- 9 "जगातील बहुतांश देश आर्थिक विकासाच्या वेगवेगळ्या टप्प्यांवर किंवा पातळीवर असतात.",असे ..... यांनी प्रतिपादन केले.
अ) सनातन संप्रदाय ब) फेडरिक लिस्ट क) व्यापारी विचारसरणी ड)निसर्गवाद विचारसरणी
- 10 लिस्टच्या आर्थिक विकासाच्या टप्प्यातील पहिली अवस्था.....होय.
अ) शेतकरी अवस्था ब) शिकारी अगर रानटी अवस्था क) पशुपालन किंवा गुराखी अवस्था ड) कारखानदारी अवस्था
- 11 ----- अर्थव्यवस्था त्यांच्यातील अंतर्गत संघर्षामुळे नष्ट होईल असे कार्ल मार्क्स म्हणतो.
अ) भांडवलशाही ब) समाजवादी क) साम्यवादी ड) मिश्र
- 12 "मानव समाजाचा आज तागायतचा इतिहास हा वर्ग लढ्याचा इतिहास आहे असे ----- ने म्हंटले.
अ) अँडम स्मिथ ब) कार्ल मार्क्स क) डेव्हिड रिकार्डो ड) फ्रेडरिक लिस्ट
- 13 मार्क्सच्या मते, श्रमिकांचे शोषण हे ..... समाजरचनेच्या विशिष्ट उत्पादन संबंधातून झालेले असते.
अ) समाजवादी ब) भांडवलशाही क) साम्यवादी ड) वरील सर्व
- 14 श्रमाची भांडवलशाहीत होणारी पिळवणूक ही केवळ..... होत नसते असे मार्क्सला वाटते.
अ) अतिरिक्त मूल्यातून ब) श्रम मूल्यातून क) विनिमय मूल्यातून ड) उपयोगिता मूल्यातून
- 15 मार्क्सच्या मते, भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत समतोल होत नसल्याने..... निर्माण होऊन भांडवलशाही नष्ट होते.
अ) तेजीचे चक्र ब) मंदीचे चक्र क) तेजी-मंदी चक्रे ड) यापैकी नाही.

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

- 1 अँडम स्मिथच्या कर कसोट्या
- 2 आर्थिक अरिष्टाचा सिद्धांत

3 फेडरलक ललसुत यलंकी सनलतन संतुरदलतलवरील तीकल

4 कलरुल डलरुसुतकल अतलरलकुत डूलुतलकल सलदुधलंत

Q.3.थुडकुतलत उतुतरे ललहल. (कलर डैकी कुुणतेही तीन) .

१ॡ

1 नैसरुगलक डूलुत आणल डलकलर डूलुत तलतील डरक सुडुत कलरल.

2 आरुथलक वलकलसलकुतल शेतकी अवसुथेके सुवरुड सुडुत कलरल.

3 कलरुल डलरुसुत यलंकी डलंडवल संकतलतलकी संकलुतनल सुडुत कलरल.

4 कलरुल डलरुसुत यलंकी कलडगलरलंकी रलखीव सेनल ही संकलुतनल सुडुत कलरल.

Q.4.सवलसुतर उतुतर ललहल. (दुन डैकी ँक) .

१ॡ

1 फेडरलक ललसुत यलंकी सलंगलतलेलुतल संरकुषण नीतीकी डलहतुवलकी वैशलषुतुते सुडुत कलरल.

2 थुडडस डललुतस यलंकी लुकसंखुतल वलषतक सलदुधलंत सुडुत कलरल.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022

Economics (Optional) Paper-XI

ECOO11: History of Economic Thoughts- I

Day and Date: Monday, 19/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 डेव्हिड रिकार्डो यांनी प्रथम..... सिद्धांत मांडला.

अ) व्याज ब) नफा क) वेतन ड) खंड

Option 4

2 माल्थस यांनी ----- या विषयावर महत्त्वपूर्ण लिखाण केले.

अ) खंड ब) भांडवलसंचय क) तंत्र विकास ड) लोकसंख्या घट

Option 2

3 माल्थस यांच्या मते ----- मुळे मंदी निर्माण होते.

अ) अतिरिक्त उत्पादन ब) न्युन धान्य उत्पादन क) संपत्तीचे केंद्रीकरण ड) श्रमिकांचा उपभोग

Option 1

4 अँडम स्मिथच्या मते, अर्थव्यवस्थेच्या..... अवस्थेमध्ये मूल्याचा उत्पादन खर्च सिद्धांत खरा ठरतो.

अ) मागास ब) प्राथमिक क) प्रगत ड) अप्रगत

Option 3

5 "द प्रिन्सिपल्स ऑफ पॉलीटीकल इकॉनॉमी " या १८१७ मध्ये प्रकाशित झालेल्या ग्रंथाचा लेखक..... होय.

अ) अँडम स्मिथ ब) डेव्हिड रिकार्डो क) कार्ल मार्क्स ड) थॉमस माल्थस

Option 2

6 अतिरिक्त उत्पादनाचा सिद्धांत ..... यांनी मांडला.

अ) अँडम स्मिथ ब) डेव्हिड रिकार्डो क) थॉमस माल्थस ड) कार्ल मार्क्स

Option 3

- 7 लिस्टच्या मतानुसार आर्थिक सिद्धांत व नियम.....असावेत.
अ) परस्थिती निरपेक्ष ब) परिस्थितीसापेक्ष क) पारदर्शक ड) वरीलपैकी नाही
- Option 2
- 8 लिस्टच्या मते, देशाच्या आर्थिक धोरण निश्चिती वेळी ..... ला प्राधान्य द्यावयास हवे.
अ) व्यक्तीहीतास ब) राष्ट्रहीतास क) समाजहितास ड) वरील सर्व
- Option 2
- 9 "जगातील बहुतांश देश आर्थिक विकासाच्या वेगवेगळ्या टप्प्यांवर किंवा पातळीवर असतात.",असे ..... यांनी प्रतिपादन केले.
अ) सनातन संप्रदाय ब) फेडरिक लिस्ट क) व्यापारी विचारसरणी ड)निसर्गवाद विचारसरणी
- Option 2
- 10 लिस्टच्या आर्थिक विकासाच्या टप्प्यातील पहिली अवस्था.....होय.
अ) शेतकरी अवस्था ब) शिकारी अगर रानटी अवस्था क) पशुपालन किंवा गुराखी अवस्था ड) कारखानदारी अवस्था
- Option 2
- 11 ----- अर्थव्यवस्था त्यांच्यातील अंतर्गत संघर्षामुळे नष्ट होईल असे कार्ल मार्क्स म्हणतो.
अ) भांडवलशाही ब) समाजवादी क) साम्यवादी ड) मिश्र
- Option 1
- 12 "मानव समाजाचा आज तागायतचा इतिहास हा वर्ग लढ्याचा इतिहास आहे असे ----- ने म्हंटले.
अ) अँडम स्मिथ ब) कार्ल मार्क्स क) डेव्हिड रिकार्डो ड) फ्रेडरिक लिस्ट
- Option 2
- 13 मार्क्सच्या मते, श्रमिकांचे शोषण हे ..... समाजरचनेच्या विशिष्ट उत्पादन संबंधातून झालेले असते.
अ) समाजवादी ब) भांडवलशाही क) साम्यवादी ड) वरील सर्व
- Option 4
- 14 श्रमाची भांडवलशाहीत होणारी पिळवणूक ही केवळ..... होत नसते असे मार्क्सला वाटते.
अ) अतिरिक्त मूल्यातून ब) श्रम मूल्यातून क) विनिमय मूल्यातून ड) उपयोगिता मूल्यातून
- Option 1
- 15 मार्क्सच्या मते, भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेत समतोल होत नसल्याने..... निर्माण होऊन भांडवलशाही नष्ट होते.
अ) तेजीचे चक्र ब) मंदीचे चक्र क) तेजी-मंदी चक्रे ड) यापैकी नाही.

Option 3
Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 अँडम स्मिथच्या कर कसोट्या

Ans:

2 आर्थिक अरिष्टाचा सिद्धांत

Ans:

3 फेडरिक लिस्ट यांची सनातन संप्रदायावरील टीका

Ans:

4 कार्ल मार्क्सचा अतिरिक्त मूल्याचा सिद्धांत

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 नैसर्गिक मूल्य आणि बाजार मूल्य यातील फरक स्पष्ट करा.

Ans:

2 आर्थिक विकासाच्या शेतकी अवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

3 कार्ल मार्क्स यांची भांडवल संचयाची संकल्पना स्पष्ट करा.

Ans:

4 कार्ल मार्क्स यांची कामगारांची राखीव सेना ही संकल्पना स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 फेडरिक लिस्ट यांनी सांगितलेल्या संरक्षण नीतीची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Ans:

2 थॉमस माल्थस यांचा लोकसंख्या विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.

Ans:

*****